

## С Т А Н О В И Щ Е

от чл.-кор. дсн Пламен Борисов Мирчев

(Институт за гората при Българската академия на науките)

на материалите, представени за участие в конкурса за заемане на академичната

дължност „доцент“ по научна специалност „Ентомология“ (01.06.14)

В конкурса обявен в „Държавен вестник“, бр. 56 от 24.07.2015 г., за **доцент** по 4.3. Биологични науки, научна специалност „Ентомология“, за нуждите на секция „Биоразнообразие и екология на безгръбначните животни“ на отдел „Животинско разнообразие и ресурси“ към „Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания“ БАН, участва единствен кандидат гл. ас. д-р **Владимир Парунак Сакалян**.

Владимир Сакалян е роден на 06.06.1960 г. Висшето си образование получава в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Биологически факултет, където в периода 1980-1985 г. придобива квалификацията „магистър“, специализация Зоология на безгръбначните животни - ентомология. Трудовата си дейност в Института по зоология започва като препаратор, длъжност която заема от 16.10.1985 г. до 01.04.1986 г. В същия институт разработва дисертационен труд на тема: „Фаунистични, екологични и зоогеографски изследвания върху сем. Buprestidae (Coleoptera) от Санданско-Петричката и Гоцеделчевската котловини“ за получаване на образователната и научна степен „доктор“ (кандидат на биологичните науки), успешно защитен през 1989 г. От 01.11.1989 г. е назначен като „биолог“, а от 01.11.1990 г. досега заема длъжността „главен асистент“ с прекъсване в периода от 01.01.2009 до 30.09.2010 г.

Участвал е при осъществяването на 4 международни научни проекти и 4 към фонд „Научни изследвания“ – МОН. На 2 е бил научен ръководител. Осъществил е специализации по таксономия и екология на Buprestidae (Coleoptera) в Ст. Петербург (Русия) и Прага (Чехия). Бил е научен ръководител на успешно защитил дипломант. Член е на международната научна организация European Association of Coleopterology (Spain). Има участие в редколегиите на списание и книги.

Списъкът с научните трудове на кандидата съдържа 44 броя, от които 6 са свързани с дисертационния му труд. На конкурса за академичната длъжност „доцент“ се представя с 38 заглавия (97,4 % от тях са на английски език), разпределени както

следва: 2 книги; 10 глави на книги; 9 в списания, реферираны и индексирани в Web of Science или Scopus; 15 в списания, реферираны и индексирани в други издания; и 2 в сборници.

Приносите в публикациите на кандидата бих систематизирал в няколко важни направления на биологичната наука: таксономия, фаунистика, екология, зоогеография.

Несъмнено като венец в научноизследователската дейност на всеки таксономист е описането на нови видове за науката. Намирам за впечатляващи постиженията на д-р Сакалян в това направление, които трябва да бъдат оценени по достойнство - 24 нови за науката видове: *Agrilus (Duttus) marietae*; *A. (Agrilus) naivashensis* (Б3-3, според представеното подреждане в списъка на публикациите на кандидата); *A. (A.) cteniasiformis*; *A. (A.) gueorguievi*; *A. (A.) kinuthiae*; *A. (A.) ljubomirovi*; *A. (A.) njugunai*; *A. (A.) polinae*; *A. (D.) delchevi*; *A. (Paralophotus) gordoni*; *A. (P.) jiloi*; *A. (P.) pavlinae*; *A. (P.) penevi*; *A. (P.) popovi*; *A. (P.) semerdjievi*; *A. (P.) tsavoensis*; *A. (A.) novaki*; *A. (Robertius) mungaii* (Б3-4); *Anthaxia (Haplanthaxia) convexiptera*; *A. (H.) jendeki*; *A. (H.) nigroaenea*; *A. (H.) puchneri*; (Б3-6); *Oplocheirus ngaii*; *Dysgena olapae* (Б3-9). Висока оценка трябва да получи и ревизията на род *Chalcophorella* (Б4-14), предложените нови синоними за таксони от семейство Buprestidae (Coleoptera) (Б1-2, Б4-13) и изследванията върху формирането на ендемичната карабидна фауна в България (Б1-1).

Научните търсения на кандидата са съсредоточени основно в два географски района на света: Югоизточна Европа и Кения в Африка. Изследванията му се отличават със своя широкоспектърен характер. В Албания установява нови за страната бупrestидни видове, съобщава за нови находища и прави зоогеографски анализ (Б4-6). От същото семейство нови видове са намерени за Хърватия, Гърция (вкл. остров Крит) (Б4-11), Сърбия, Черна гора и БЮРМакедония (Б4-7, 8). На видовете в последната страна е направена зоогеографска характеристика (Б4-9), а за Турция се съобщават нови находища (Б4-10). За Кения съобщава нови видове за фауната ѝ (Б3-5, 9; Б4-15),

Висок е относителният дял на научните приноси на проучванията му в България. Трябва да бъде отличена зоогеографска характеристика и анализ на бупrestидната фауна на страната (Б2-9) и на установените видове от подсем. Carabinae (Б4-4). С биоекологична насоченост са изследванията на антофилни видове от разред Coleoptera (Б4-1), изследванията на сем. Carabidae в Земенския пролом (Б4-2). При проучване на бупrestидната фауна на българското черноморие са установени: нов вид за фауната на страна, нови местообитания и е направен зоогеографски анализ (Б4-3). С

екологичен заряд са резултатите върху поведението и пространствената структура на бръмбари-бегачи на Витоша (Б4-5, Б6-2) и насекоми, населяващите старите ларвни галерии на *Saperda populnea* (Б3-2). Екологични и фаунистични са приносите при изследване на паразитоидите по ксилофаги на *Salix caprea*, където са установени нови паразитоидно-гостоприемни връзки и нови паразитоиди за фауната на България (Б3-1). Проучването на сечковците в Странджа е позволило да бъдат установени нови видове за българската и турска част на планината (Б3-7). Със значима стойност са трудовете, отразяващи колеоптерните видове в Рила и Централен Балкан (Б2-1,2), и ендемичните и реликтни бръмбари на Пирин (Б2-4,5,6).

С научен и приложен принос могат да бъдат оценени предложените определителни таблици за род *Sphenoptera* (Б4-13) и *Polycestinae* (Coleoptera: Buprestidae) (Б3-8), проучването на ефективността на различно оцветени уловки за бупрестидни видове (Б4-12) и поведенческите им реакции при допълнителното имагинално хранене (Б6-1). Проучванията в Кресненското дефиле и Родопите освен с научните приноси, са важни за вземане на управленски решения за запазване на природозащитната стойност на тези райони (Б2-7, 8, 10).

Обективен индикатор, позволяващ да се даде висока оценка на научната продукция на кандидата са цитиранията. Представен е списък с 186 такива, от които 33 са на публикации свързани с дисертацията. От останалите публикации 14 са в списания с импакт фактор.

Може би посоченият в списъка на цитираната литература, под №8 материал „Gueorguiev, V., V. Beschovski, M. Josifov, K. Kumanski, B. Russev, V. Sakalian. 1993. Insecta: Odonata, Ephemeroptera, Plecoptera, Homoptera (Auchenorrhyncha), Heteroptera, Coleoptera. - In: National Biological Resources Conservation Strategy, 245-323 [In Bulgarian].“ би трябвало да е отразен на съответно място и в списъка с публикациите. Големият брой цитирания убедително показва неговата стойност.

### **Заключение:**

**Наукометричните показатели на трудовете ми дават основание да дам висока оценка на кандидата. Достойността за заемане на обявената конкурсна длъжност могат да бъдат оценени в количествено измерение (брой на публикациите и цитиранията) и в качествен аспект (научните приноси). Кандидатът покрива критериите на Научния съвет за придобиването на научни степени и заемане на академични длъжности в ИБЕИ-БАН, приети от НС на**

**ИБЕИ – БАН на 03. 05. 2011 г.** Относно изискванията за необходимия брой публикации в списания с IF. Намирам, че трудът „Sakalian, V. 2003. A Catalogue of the Jewel Beetles of Bulgaria (Coleoptera: Buprestidae). Zoocartographia Balcanica. 2. Pensoft Publisher, Sofia-Moscow, 246 pp“ е с монографичен характер, така че се влиза в тезата от критериите на ИБЕИ-БАН „*При авторство на монография се приема, че критериите за количество на научната продукция са изпълнени, ако кандидатът има поне 15 статии, от които поне 8 са в списания с импакт фактор*“.

Към това трябва да се добави, че е на лице значително превишаване броя на изискуемите публикации и цитирания. Постигнати са сериозни приноси, очертаващи неговия научноизследователски профил. Справката за приносите е изготвена коректно. Предлагам гл. ас. д-р Владимир Парунак Сакалян да бъде избран на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност 01.06.14 „Ентомология“ за нуждите на секция „Биоразнообразие и екология на безгръбначните животни“ на отдел „Животинско разнообразие и ресурси“ към „Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания“ БАН.

София,  
02. 11. 2015 г.

Подпись:  
  
(чл.-кор. дсан Пл. Мирчев)